

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජය
இலங்கை ஜனநாயக சோசலிசக் குடியரசு
Democratic Socialist Republic of Sri Lanka

**කෘෂිකාර්මික ක්ෂේත්‍රය සඳහා
ජාතික සුපිරිසිදු නිෂ්පාදන ප්‍රතිපත්තිය
හා උපායමාර්ගය**

**விவசாயத் துறைக்கான துய உற்பத்திக்
கொள்கையும் கிரமோபாயங்களும்**

**NATIONAL POLICY AND STRATEGY
ON
CLEANER PRODUCTION
FOR AGRICULTURE SECTOR**

2012

**කෘෂිකාර්මික ක්ෂේත්‍රය සඳහා
ජාතික සුපිරිසිදු හිමිපාදන ප්‍රතිපත්තිය
හා උපායමාර්ගය**

කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය

“ගොවිජන මන්දිරය”, 80/5 රජමල්වත්ත පටුමග, බත්තරමුල්ල, ශ්‍රී ලංකාව

සහයෝගීතාවය

පරිසර අමාත්‍යාංශය

82, “සම්පත්පාය”, රජමල්වත්ත පාර, බත්තරමුල්ල, ශ්‍රී ලංකාව

2012

පෙරවදන

දේශයේ ජීවනාලිය බඳු කෘෂිකර්මාන්තය නම ප්‍රධාන ජීවනෝපාය කොටගත් ශ්‍රී ලාංකිකයන් පරිසරය හා ස්වභාවධර්මය සමතුලනය කොට ගනිමින් කෘෂිකර්මය නංවාලූ අතර එය අනාගත පරපුරට ද ප්‍රයෝජනයට ගැනීමට හැකි වන පරිදි සංවර්ධනය කිරීම අගනේය. ශ්‍රී ලංකාවේ කෘෂිකර්ම සංවර්ධනය, පරිසරය හා සම්පත් සංරක්ෂණය කර ගනිමින් අරපිරිමැස්මෙන් පරිහරණය කිරීම "අහසින් වැටෙන එක් දිය බිඳුවක්වත් මිනිසාගේ ප්‍රයෝජනයට නොගෙන මුහුදට එක්වීමට ඉඩ නොදිය යුතුය" යන මහා පරාක්‍රමබාහු රජතුමාගේ සංකල්පය තුළින් ද පැහැදිලි වේ. මෙයින් අවධාරණය කරන්නේ කෘෂිකර්ම සංවර්ධන අවශ්‍යතාවන් විධිමත් හා කාර්යක්ෂම ඉඩම් හා ජල සම්පත් පරිශීලනය, සංරක්ෂණ කෘෂිකර්මය හා අධිෂ්ඨානශීලී රාජ්‍ය අනුග්‍රහයයි.

ඒ අනුව, විධිමත්ව ක්‍රියාත්මක වූ හා පුළුල් වූත් දියුණු වූත් වාරිමාර්ග කෘෂිකර්ම යටිතල ව්‍යුහයක් ගොඩනගා රටවැසියන් ආහාරයෙන් ස්වයංපෝෂිත කිරීමට පමණක් නොව විදේශයන්ට යැවීමට ද සැහෙන තරමින් සිය නිෂ්පාදනයන් දියුණු කරවීමට එකල හැකි විය. වැඩිවන ජනගහනයත් සමඟ සුලභ ආහාර නිෂ්පාදනය සඳහා නවීන කෘෂි රසායනික ක්‍රමෝපායන් මඟින් දැවැන්ත කෘෂි නිෂ්පාදනය සිදු කළ ද ආහාර බෙදී යාමේ විෂමතාවය හේතුවෙන් වර්තමානය වන විට ආහාර මිල ඉහළ යාම ඇතුළු ගැටලු රැසක් පැන නැගී තිබේ.

එම නිසා වර්තමානයේ වැඩි වශයෙන් ජාතියේ සමෘද්ධිය සඳහා තිරසාර කෘෂිකර්මාන්තය නගා සිටුවීමට උත්සුක වීම ජාතියේත් රජයේත් ප්‍රධාන අවශ්‍යතාවයක් බවට පත්වී තිබේ. රටේ පවතින සම්පත් අනාගතයට ද ප්‍රයෝජනයට ගැනීමට හැකි වන පරිදි තිරසරව සම්පත් පරිභෝජනය සුපරික්ෂාකාරීව කළයුතු අතර, වැඩිවන ජනගහනයට සරිලන පරිදි සම්පත් බෙදීයාම ද ආහාර සුරක්ෂිතතාවය ද ඇති කළ යුතු වේ.

ඒ අනුව තිරසාර සංවර්ධනයක් ද සුපිරිසිදු වාතය, ජලය, පසේ සරු බව අත්‍යවශ්‍යම වේ. එහෙත් නූතන මිනිසාගේ සුඛෝපභෝගී දිවිපෙවෙතේ ප්‍රතිඵල ලෙස, ලෝකයේ පැනනැගී ඇති ප්‍රධාන ගැටලු ලෙස ගෝලීය උණුසුම් වීම, වර්ෂාපතන රටාව වෙනස් වීම, මුහුදු මට්ටම ඉහළ යාම, නියඟය ආදිය කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදන රටාව බිඳ වැටීමට හා ඉදිරි ජීවන රටාව පවත්වාගැනීමට ගැටලු ලෙස මතු වී තිබේ.

ඒ අනුව, තිරසාර කෘෂිකර්මාන්තය උදෙසා සුපිරිසිදු නිෂ්පාදන ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී පරිසරයට වඩාත්ම හිතකාමී, කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදන වැඩිවන ජනගහනයට හා එම පරිභෝජනයට සරිලන පරිදි කළ යුතු වේ. කෘෂිකර්මාන්තය නගා සිටුවීමේ දී සුපිරිසිදු නිෂ්පාදන තාක්ෂණ ක්‍රම එකලාව හෝ ආයතනික මට්ටමින් ක්‍රියාවට නැංවිය යුතුය. මේ සඳහා විශේෂයෙන් පොහොර භාවිතය ද සැලකිල්ලට ගත යුතු අතර කාබනික පොහොර භාවිතය මගින් කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදන වැඩිකර ගැනීමට අවධානය යොමු කිරීම තිරසාර සංකල්පයට අනුව වැදගත් වේ. සුපිරිසිදු නිෂ්පාදන සංකල්පය රෝපණය කිරීමට අවස්ථාව ලබාදීම වෙනුවෙන් පරිසර අමාත්‍යාංශයට හා ජාතික සුපිරිසිදු නිෂ්පාදන මධ්‍යස්ථානයට හෘදයාංගම ස්තුතිය පුද කරමි.

ඩබ්. සකලසූරිය

ලේකම්

කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය

කෘෂිකාර්මික ක්ෂේත්‍රය සඳහා සුපිරිසිදු නිෂ්පාදන ප්‍රතිපත්තිය හා උපායමාර්ගය

01. පූර්විකාව

ශ්‍රී ලංකාව ඇතුළු සංවර්ධනය වන රටවල් බොහොමයක ආර්ථිකය කෘෂිකර්මාන්තය මත පදනම්ව ඇත. යහපත් කෘෂිකර්මාන්තයක් පවත්වා ගැනීම සඳහා ස්වාභාවික සම්පත් යහපත් ආකාරයෙන් ප්‍රයෝජනයට ගත යුතු වේ. වැඩිවන ජනගහනය අනුව ඉඩම්, පස, ජලය හා වන සම්පත් පරිහානිය සමඟ ඇතිවන පාරිසරික ගැටලු කෘෂිකර්මාන්තයට ද අහිතකර ලෙස බලපා තිබේ.

පරිභෝජනය සමතුලිතව පවත්වා ගනිමින් වැඩිවන ජනගහනයට අනුව ආර්ථිකයට දැරිය හැකි ලෙස පාරිසරික හානිය අවම කර ගනිමින්, ජාතියේ සමෘද්ධිය උදෙසා තිරසාර කෘෂිකර්මාන්තය වැඩි දියුණු කිරීම කළ යුතු වේ.

තිරසාර කෘෂිකර්මය නගා සිටුවීමේ සංකල්පය තුළින් කෘෂි නිෂ්පාදන බිහි කිරීම සඳහා පස, වාතය, ජලය, ඉඩම් පරිහරණය තිරසාර ලෙස කළමනාකරණය කළ යුතුවේ. එසේම කෘෂි නිෂ්පාදනයේ දී අධි නිෂ්පාදනය ද අධි පරිභෝජනය ද වළක්වා සම්පත් භාවිතය සමතුලිත මට්ටමින් කළ යුතුය.

තිරසාර කෘෂිකර්මාන්තයේ දී තිරසාර වෙළඳපොළ කළමනාකරණය ද ව්‍යාප්ත කළ යුතු වේ. ප්‍රධාන වශයෙන් කෘෂිකර්මාන්තයේ දී පරිසරයට හානි කරන කෘෂි රසායනික ද්‍රව්‍ය අවම කරමින්, පරිසර හිතකාමී කෘෂි නිෂ්පාදන වැඩි දියුණු කරමින් කාබනික පොහොර භාවිතය ද වැඩි දියුණු කිරීම අනිවාර්ය වේ.

සුපිරිසිදු නිෂ්පාදන ප්‍රතිපත්තිය කෘෂිකර්මාන්තයට දායක කර ගැනීමේ දී පරිසර හිතකාමී කෘෂි නිෂ්පාදන බිහි කිරීම, රසායනික කෘෂි නිෂ්පාදනවලින් පරිසරයට වන දූෂණය අවම කිරීම, වෙළඳපොළ කළමනාකරණය, නිවැරදි ප්‍රතිපත්ති හා සැලසුම්කරණය, නිවැරදි ඉඩම් කළමනාකරණය, කෘෂි ඉඩම් සඳහා පාංශු සංරක්ෂණ ක්‍රමවේදයන් වැඩි දියුණු කිරීම, පාරිසරික නිෂ්පාදන ලේඛලය යටතේ කෘෂි නිෂ්පාදන වෙළඳපොළට නිකුත් කිරීම ආදියට අවධානය යොමු කළ යුතු වේ.

ප්‍රධාන වශයෙන් පරිසරය ආරක්ෂා කර ගනිමින් ජනතාවගේ ආහාර සුරක්ෂිතතාවය ඇති කළයුතු අතර පරිසරයට හා මිනිසාට වන හානිය අවම කර ගනිමින් කෘෂිකර්මාන්තය නගා සිටුවිය යුතු වේ.

පරිසර හිතකාමී කෘෂිකර්මාන්තය නගා සිටුවමින් ගොවි ප්‍රජාවගේ ජීවන තත්වය, ආර්ථික හා සමාජීය ලෙස උසස් තත්වයට පත් කිරීමට හා පෝෂණය සපිරි ආහාර පිරුණ රටක සමෘද්ධිමත් ජාතියක් ගොඩ නැංවීමට සුපිරිසිදු නිෂ්පාදන ප්‍රතිපත්තිය යෙදවීම කාලෝචිතය.

02. දැක්ම

ජාතික සමෘද්ධිය සඳහා තිරසාර කෘෂිකර්මය.

03. මෙහෙවර

පාරිසරික වශයෙන් යෝග්‍ය, ආර්ථිකමය වශයෙන් ස්ථායී වූ මෙන්ම සමාජීය වශයෙන් පිළිගත හැකි කෘෂිකාර්මික ක්‍රමයන් තුළින් ආහාර සුරක්ෂිතතාවය සාක්ෂාත් කර ගැනීම.

04. ප්‍රතිපත්තිමය ඉලක්ක

- 4.1 ජාතියේ ආහාර හා පෝෂණ සුරක්ෂිතතාව සහතික කිරීම.
- 4.2 සමස්ථ කෘෂිකාර්මික අංශයේ පාරිසරික කාර්යක්ෂමතාව වැඩි දියුණු කිරීම.
- 4.3 කාර්යක්ෂම හා ඵලදායී ස්වාභාවික සම්පත් කළමනාකරණය සහතික කිරීම.
- 4.4 ශ්‍රී ලංකාවේ තිරසාර සමාජ ආර්ථික සංවර්ධනය සාක්ෂාත් කර ගැනීම.

05. ප්‍රතිපත්තිමය අරමුණු

- 5.1 ආහාර සහ වෙනත් කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදන නියමිත ප්‍රමිතියෙන් මෙන්ම අවශ්‍ය ප්‍රමාණයන්ගෙන් සැපයීම සහතික කිරීම.
- 5.2 පාරිසරික හිතකර කෘෂිකාර්මික පුරුදු ප්‍රවර්ධනය කිරීම.
- 5.3 ගොවිජනතාවගේ ආදායම් සහ ගුණාත්මක ජීවන පැවැත්ම වැඩි දියුණු කිරීම.
- 5.4 ආර්ථික වශයෙන් ස්ථායී වූ ආහාර නිෂ්පාදනය ප්‍රවර්ධනය සඳහා කෘෂි යෙදවුම් සහ ස්වාභාවික සම්පත් කාර්යක්ෂම අන්දමින් උපයෝගී කර ගැනීම ප්‍රවර්ධනය කිරීම.

06. ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශ

- 6.1 සුපිරිසිදු නිෂ්පාදන පුරුදු/ක්‍රම අනුගමනය කිරීම මගින් නිෂ්පාදන ක්‍රියාදාමයේ හා නිෂ්පාදනවල ගුණාත්මක බව වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා සමස්ථ කෘෂිකාර්මික අංශයේ ශක්‍යතාවය වැඩි දියුණු කිරීම.
- 6.2 සමස්ථ සැපයුම් ද්‍රව්‍ය සහ වටිනාකම් දාම කළමනාකරණය සැලකිල්ලට ගෙන සුපිරිසිදු නිෂ්පාදන පුරුදු/ක්‍රම අනුගමනය කිරීම මගින් තිරසාර පාරිභෝජනය සහ නිෂ්පාදනය ප්‍රවර්ධනය කිරීම.
- 6.3 කෘෂිකාර්මික අංශයන්හිලා තිරසාර ඉඩම් කළමනාකරණය.
- 6.4 කෘෂිකාර්මික අංශයෙහි කාර්යක්ෂම ජල සම්පත් කළමනාකරණයේ කාර්යක්ෂමතාවය සහතික කිරීම.
- 6.5 ස්වාභාවික සම්පත් අධික වශයෙන්/වැරදි ආකාරයෙන් පරිහරණය කිරීම වැළැක්වීමේ වක්‍රීය ප්‍රවේශයන් අනුගමනය කිරීම.

- 6.6 කෘෂිකාර්මික පුරුදු තුළින් තිරසාර නිෂ්පාදනය වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා අදාළ වන පරිදි වෙළඳපොළ පදනම් කරගත් නිෂ්පාදන ක්‍රම අනුගමනය කිරීම.
- 6.7 කාබනික ද්‍රව්‍යයන්ට හානිකර කෘෂිනාශක, කෘෂි රසායන හෝ වෙනත් ආකාරයේ පරිසරයට හානිකර ද්‍රව්‍යයන් අඛණ්ඩව වැළැක්වීම.
- 6.8 කෘෂිකාර්මික කටයුතු නිසා පරිසරයට සිදුවන හානිකර තත්ත්වය/බලපෑම අවම කිරීම සඳහා පියවර ගැනීම.

07. ක්‍රමෝපායන්

- 7.1 පාරිසරික හිතකර කෘෂිකාර්මික ක්‍රම උපයෝගී කර ගැනීම මගින් තිරසාර ආහාර නිෂ්පාදනය හා සුපිරිසිදු නිෂ්පාදන පාරිභෝජනය පිළිබඳ ජනතාව දැනුවත් කිරීම හා දැනුම කළමනාකරණය පුළුල් කිරීම.
- 7.2 ඒකාබද්ධ ජල කළමනාකරණ ක්‍රම ප්‍රවර්ධනය කිරීම.
- 7.3 පාරිසරික හිතකර ඇසුරුම් භාවිතය, ගබඩා කිරීම හා ප්‍රවාහනය මගින් පසු අස්වනු හානිය වැළැක්වීම/අවම කිරීම.
- 7.4 නිෂ්පාදන ජීව කාලය තුළ උපරිම සම්පත් උපයෝගීතාව සහතික කෙරෙන පරිදි ඒකාබද්ධ ආහාර නිෂ්පාදන හා සැකසුම් කර්මාන්ත ස්ථාපිත කිරීම.
- 7.5 කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදනවල ඵලදායීතාව, පෝෂණය, අගය හා ගුණාත්මක බව වැඩි දියුණු කෙරෙන පරිදි හෝග වගාවේ සිට පරිභෝජනය දක්වා වටිනාකම් දාම කළමනාකරණය ප්‍රවර්ධනය කිරීම.
- 7.6 පාරිසරික හිතකර ඒකාබද්ධ ගොවිපළ කළමනාකරණ ක්‍රම ප්‍රවර්ධනය කිරීම.
- 7.7 පරිසර දූෂණය වළක්වන/බලපෑම අවම කෙරෙන කෘෂිකාර්මික ක්‍රම අනුගමනය කිරීම.
- 7.8 කෘෂිකාර්මික අංශයේ ඵලදායීතා වර්ධනයට පහසුකම් සැලසෙන පරිදි නියාමන හා වෙළඳපොළ පදනම් කරගත් සාධනයන් වැඩිදියුණු කිරීම.
- 7.9 ක්‍රියාත්මක කිරීමේ කාර්ය සාධනය තක්සේරු කිරීම මෙන්ම ප්‍රතිපත්තිමය හා ආයතනික දුර්වලතා/අසාර්ථකභාවයන් පිළියම් යෙදීම සඳහා මෙහෙයුම් හා ඇගයුම් යන්ත්‍රණයක් ස්ථාපනය කිරීම.
- 7.10 අතිශයින් යෝග්‍ය පාරිසරික ක්‍රම හා පාරිසරික තාක්ෂණයන් අගය කිරීමේ තොරතුරු පද්ධතියක් ස්ථාපනය කිරීම.
- 7.11 සුදුසු ඉඩම් පරිහරණ ක්‍රම සහ පාංශු සංරක්ෂණ තාක්ෂණයන් වැඩි දියුණු කිරීම.
- 7.12 කෘෂිකාර්මික යෙදවුම් හා නිමැවුම් සම්බන්ධයෙන් තත්ත්ව පාලනය හා සහතික කිරීමේ ක්‍රියාදාමයන් ස්ථාපිත කිරීම.

7.13 කාබනික ගොවි නිෂ්පාදන හා වර්ගීකරණය වැනි පාරිසරික හිතකර ආහාර නිෂ්පාදන ක්‍රම වැඩිදියුණු කිරීම.

7.14 කළමනාකරණයේ දී සහ තිරණ ගැනීමේ දී ප්‍රජා සහභාගීත්ව ප්‍රවේශය ප්‍රවර්ධනය කිරීම.

ප්‍රයෝජනවත් නිර්වචන

සුපිරිසිදු නිෂ්පාදනය

සමස්ථ කාර්යක්ෂමතාවය වැඩි කිරීමට මෙන්ම මානව වර්ගයාට හා පරිසරයට විය හැකි අවදානම අවම කිරීම, සමස්ථ කාර්යක්ෂමතාව වැඩි කිරීම අරමුණින් සැකසුම්, නිෂ්පාදනය සහ සේවා විෂයන්හි ඒකාබද්ධ සහ බලපෑම්/හැකි අවම කෙරෙන සුළු සහ අධිශබ්ද, ඒකාබද්ධ ප්‍රවේශයන් අනුගමනය කිරීම.

නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය

නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියේ දී උපයෝගී කර ගනු ලබන අමුද්‍රව්‍ය, ජලය සහ බලශක්තිය සංරක්ෂණය කරමින්, විෂකාර හා අන්තරායකර අමුද්‍රව්‍ය බැහැර කරමින් සියළු ආකාරයෙන් විෂ ද්‍රව්‍ය හා අපද්‍රව්‍ය බැහැර වීම අවම කරමින් ආහාර විෂ වීමේ ප්‍රමාණය පිටු දැකීම.

නිෂ්පාදනය

අමුද්‍රව්‍ය ලබා ගැනීම සිට නිෂ්පාදනය, පාවිච්චිය සහ එම නිෂ්පාදන අපහරණය කිරීම දක්වා නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියේ සමස්ථ ජීව කාල වක්‍රය තුළ පාරිසරික, සෞඛ්‍ය ආරක්ෂක සාධක වල බලපෑම අවම කිරීම සහ;

සේවා නිර්මාණය කිරීමේ සහ සේවා සැපයුමේ දී පාරිසරික අවශ්‍යතා අන්තර්ගත කිරීම.

පාරිසරික හිතකර තාක්ෂණයන්

අදාළ කර ගනු ලබන ක්‍රම ශිල්ප හා තාක්ෂණ ක්‍රම පාරිසරික හිතකර ඒවාද යන්න නිශ්චය කිරීමෙහිලා පහත දැක්වෙන උපමාන උපයෝගී කර ගත හැකිය.

- තාක්ෂණික ක්‍රම හා සැපයීමේ දී පාරිසරික හිතකර සාධක ලෙස සැලකිය හැකි කරුණු;
  - (අ) පාරිසරික දූෂණය අවට මට්ටමේ පවත්වාගත හැකි ක්‍රමවේද සකස් කිරීම,
  - (ආ) සියළු සම්පත් (මානව, ආර්ථික මෙන්ම ස්වාභාවික සම්පත්) තිරසාර අන්දමින් උපයෝගී කර ගැනීම,
  - (ඇ) අවශේෂ ද්‍රව්‍ය ප්‍රතිචක්‍රීය ක්‍රියාවලිය මගින් පරිහරණයට ගැනීමේ වඩාත් පිළිගත හැකි ක්‍රමයක් සකස් කිරීම.

- පරිසර දූෂණය විෂයෙහි පාරිසරික හිතකර සාධනයන්
  - (අ) සැකසුම් හා නිෂ්පාදන තාක්ෂණයන්,
  - (ආ) නල මාර්ගයෙන් අපහරණය කළ හැකි මට්ටමේ අඩු අපද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණයක් හෝ අපද්‍රව්‍ය රහිත නිෂ්පාදන සකස් කිරීම.
- පාරිසරික හිතකර සාධක අදාළ කර ගැනීමේ දී සැලකිල්ලට භාජනය කළ යුතු සමස්ථ කරුණු:
  - (අ) සංවිධානයේ තාක්ෂණයන්,
  - (ආ) සංවිධානයේ ක්‍රියාපටිපාටිය,
  - (ඇ) භාණ්ඩ හා සේවා සපයන්නන්,
  - (ඈ) උපකරණ හා දේශීය සහාය,
  - (ඉ) පුහුණු කළමනාකරුවන් සහ ශ්‍රමිකයන් සහිතව සංවිධානාත්මක හා කළමනාකරණ කාර්ය පටිපාටිය,
  - (ඊ) ජාතික මට්ටමින් තීරණය කළ යුතු සමාජ, ආර්ථික, සංස්කෘතික හෝ පාරිසරික ප්‍රමුඛතා සහිත ක්‍රමවේද සකස් කිරීම.

පාරිසරික කාර්යක්ෂමතාවය

අදාළ නිෂ්පාදන විෂයෙහි ජෛව කාල සීමාව තුළ සිදුවන පාරිසරික බලපෑම සහ සම්පත් පරිහරණ ක්‍රියාව යටත් පිරිසෙයින් පෘථිවියේ ඇස්තමේන්තු ගත ධාරිත මට්ටම දක්වා වත් අඩු කර ගනිමින් මානව අවශ්‍යතා ඉටු කළ හැකි වන පරිද්දෙන් ජෛව ගුණාත්මක බව ඇසුරින් තරඟකාරී මිල ගණන් යටතේ භාණ්ඩ හා සේවා සැපයීම.

පාරිසරික කාර්යක්ෂමතාව සහ සුපිරිසිදු නිෂ්පාදන සහ සංකල්ප දාමය බොහෝ සෙයින් එක සමානය.

පාරිසරික කාර්යක්ෂමතා සංකල්පය ආරම්භ වන්නේ සාධනීය ආර්ථික ප්‍රතිලාභ සැලසෙන පාරිසරික කාර්යක්ෂමතාව ඇසුරිනි.

තිරසාර සංවර්ධනය - බෲන්ට්ලන්ඩ් කොමිසමේ නිර්වචනය

තිරසාර සංවර්ධනය යනු මතු පරපුරේ චුම්භක ඵලාභීභාවයට අගතියක් නොවන පරිදි ප්‍රවර්ධන මානව අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීමයි.

තිරසාර පරිභෝජනය හා නිෂ්පාදනය

තිරසාර නිෂ්පාදනය හා පාරිභෝජනය යනු, නිෂ්පාදන කාර්යක්ෂමතාව සහ සම්පත් පරිහරණය, නාස්තිය අවම කිරීම සහ නිෂ්පාදන/සේවා උපරිම කිරීම විෂයෙහි, ව්‍යාපාරික අංශය, රජය, පුජාව හා කුටුම්භයන්ගේ දායකත්වයයි.

කිරසාර පාරිභෝජනය යනු, වර්තමාන මෙන්ම මතු පරපුරේ ගුණාත්මක පරිභෝජන නැඹුරුවයි.

අපද්‍රව්‍ය අවම කිරීම

යෙදවුම් අමුද්‍රව්‍ය වෙනස් කිරීම මගින්, තාක්ෂණ වෙනස්කම් සිදු කිරීම මගින්, මෙහෙයුම් පුරුදු වර්ධනය කර ගැනීම මගින් සහ නිෂ්පාදනවල වෙනස්කම් සිදු කිරීම මගින් වැඩිබිම්බේ අපද්‍රව්‍ය ඇති වීම වළක්වා ගැනීම.

තවද ප්‍රකෘති තත්වයට පත්කර නැවත සෘජු පරිහරණය සඳහා වැඩිබිම්බෙන් බැහැරව ප්‍රතිචක්‍රීයකරණයට භාජනය කිරීම අපද්‍රව්‍ය අවම කිරීමේ උපාය මාර්ගයක් ලෙස සැලකේ. එසේ වුවද වැඩිබිම්බ තුළ අපද්‍රව්‍ය වැළැක්වීම හෝ අවම කිරීම සමඟ සැසඳීමේ දී ඊට ලැබෙන්නේ අඩු වැදගත්කමකි.

දූෂණය වැළැක්වීම යන්නෙන් අදහස් කරන්නේ ආරම්භක අවස්ථාවේදීම අපද්‍රව්‍ය බිහිවීම වැළැක්වීමට කටයුතු කිරීමයි.

අපද්‍රව්‍ය අවම කිරීම පුළුල් අර්ථයෙන් ගත් කළ ප්‍රතිකර්ම යෙදීම අපහරණය මගින් සහ ප්‍රතිචක්‍රීයකරණය මගින් අපද්‍රව්‍ය අවම කිරීම අදහස් කෙරේ.